

**Пам'ятайте
про
Україну!**

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью Йорку (212) 227-4125
УНІОСОУ: (201) 451-2200
з Нью Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

PIK LXXXIV. Ч. 213. ДЖЕРСІ СІТІ і НЬО ЙОРК. ЧЕТВЕР, 29-го ВЕРЕСНЯ 1977. ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, SEPTEMBER 29, 1977. No. 213. VOL. LXXXIV.

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ АДВОКАТИ ВІДБУЛИ В КЛІВЛЕНДІ СВОЮ ПЕРШУ КРАЙОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ, СТВОРИЛИ СВОЮ АСОЦІАЦІЮ

Клівленд (Я. П.). — Протягом минулого кінця тижня, в днях 23-го і 24-го вересня 1977 р., зібралось тут 51 українських адвокатів, чинних у 13 штетах ЗСА, деякі навіть з Арізони, Міннесоти та ін., щоб утворити перше загально-крайове Об'єднання українсько-американських адвокатів і розпочати спільну працю в крайовому засязі.

Конференцію підготував Організаційний комітет, що його очолювали адвокати Віктор Рудь, Юрій Пазузняк, Юрій Степаненко та інші. Відкрив наради секретар комітету Юрій Пазузняк, який і провадив нині при допомозі інших членів комітету. Конференцію привітав клівлендський адвокат й водночас голова місцевого Відділу УККА, д-р Богдан Футей, а від міста вітав присутніх посадики Парми, теж адвокат Андрій Бойко. Згодом, в часі наради, адвокат д-р Іван Флик-КА і УНС, а адвокат д-р Ярослав Падох від НТШ. Привіт від Товариства Українських Правників в ЗСА, що його прислав голова ТУП д-р В. Савач, відчитав повністю голова конференції. Окремо вітав її адв. д-р Віктор Боровський, основник і голова Асоціації Українсько-Американських Адвокатів штату Мічиген, який вельми прихильно до успіху цієї крайової конференції.

Відкриваючи конференцію, адв. Пазузняк накреслив трудно, які треба було перебороти, щоб скликати конференцію, й подав у загальному причини й потреби заснування тривалої загально-крайової організації українських адвокатів в Америці. За його словами, метою Об'єднання всіх наших адвокатів в ЗСА, а то й в Канаді, є потреба тісніше пов'язатися з нашою громадою й її організаціями та їм допомогти, а далі — стати на захист наших братів, які борються за краще майбутнє нашого народу в поневоленій Україні. Коли

чужі правники, як колишній генеральний прокурор ЗСА, Ремзі Кларк, голосять до оборони суджень в Україні, тим більше повинні до неї стати українські адвокати вільного світу. Думки Ю. Пазузняка поширили інші члени Організаційного Комітету, Віктор Рудь і Юрій Степаненко, підкреслюючи коначність вести співпрацю з Товариством Українських Правників в Нью Йорку, яке об'єднує колишніх адвокатів з України, та з його журналом „Правничий Вісник”, при чому адв. Рудь познайомив присутніх з цим журналом та його тематикою.

Після цього адв. Юрій Данилів та його два канадські колеги — адвокати, Ігор Бордін і проф. права Орест Рудзік, вітали Конференцію від Української Канадської Федерації Професіоналістів і Бизнесменів, в якій м. ін. гуртуються також українські адвокати Канади, й декларували повну співпрацю з адвокатською асоціацією в ЗСА, якщо вона постане. Після цього розвинулася широка дискусія над потребою такої асоціації та її завданнями.

Після цього на порядку дня прийшло схвалення постанови про утворення Асоціації та статуту, який реферував адвокат Юрій Степаненко, при чому парламентарем обрано адвоката й професора права з Міннеаполісу, Володимира Анастасівського. Помітною більшістю голосів схвалено статут (конституцію), а правилник (Бай-Лоз) доручено схвалити за взором, пред'явленим Організаційним комітетом, Керівній Раді (Борд оф гвернорс), до якої обрано по одному представникові з шести округів, на які поділено терен ЗСА, а саме: адвокатів Нестора Олесницького, Юрія Пазузняка, проф. Володимира Анастасівського, Віктора Боровського, Тараса Молного, Юрія Степаненка та як представника студентів права, умовних членів Асоціації (Закінчення на стор. 4-й)

У Нью Йорку відбудеться виставка праць Р. Багаутдіна

Нью Йорк. — Рем Багаутдин, мистецькі праці якого вітаються популярністю серед української спільноти в ЗСА і Канаді, в днях від 1-го до 17-го жовтня ц.р., від год. 2-ої до 6-ої по пол., виставить своїх 56 картин в Українському Інституті Америки при 2-й Схід 79-та вул. Рем Багаутдин, вбравши свободу творчості, у 1972 році подістався до Відня, а в 1973 році приїхав до ЗСА. Мистець народився в Казані, столиці Татарської АССР. Від дитинства роки, коли його батька засуджено на смерть, а матір заслано, Рем та його брат і сестра виховувались у дитячих домах. За винятком воєнного періоду, Рем проживав у Києві, де у 1957 році закінчив мистецькі студії на монументальному відділі історичної баталістики. Брав участь у численних виставках, ілюстрував книжки, творив монументальні мозаїки, — рельєфи в бетоні та в металі.

ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРУ СУА

В суботу, 1-го жовтня 1977 р., відбудеться посвячення прапора Окружної Управи Союзу Українок Америки у Філадельфії, в церкві Благочинія — Мельровз Парк — о год. 5-й по полудні. Після Мольби буде вечеря з невеликою програмою, в якій, крім інших точок, візьме участь октет „Намисто” з Вашингтону.

ФІЛАТЕЛІСТИЧНІ ВИСТАВКИ

В днях 7-9 жовтня ц.р. на Філадельфійській виставці СЕПАД в Шеретоні готелі у Філадельфії при вул. 17-й та Кеннеді бульварді буде показана збірка „Математико-природничі науки та технологія з українськими пов'язаннями” Андрія Дарія, яка одержала бронзову нагороду на філателістичній виставці БАЛПЕКС у Балтіморі, Мд., буде теж виставлена на філателістичній виставці НОДЖЕКС в Елізабеті, Нью Джерсі, в днях 14-16 жовтня ц.р. в приміщенні Галідей Ін — Джетпорт при дорозах ч. 1 та 9.

ПРЕДСТАВНИКИ ВСІЄЇ ГРОМАДИ СУПРОВОДИЛИ НА ВІЧНИЙ СПОЧИНОК СВ. П. ПРОФ. БОРИСА МАРТОСА

Ірвінгтон, Н. Дж. — Минулої суботи, 24-го вересня 1977 р., представники всієї великої української діаспори супроводили на вічний спочинок та прощали св. п. проф. д-ра Бориса Мартоса, колишнього голову Ради Міністрів Української Народної Республіки, якої він був співтворцем і співорганізатором, видатного політичного та суспільно-громадського діяча й науковця та публіциста, який помер тут на 99-му році життя в понеділок, 19-го вересня. Під час його похоронів не трали суми і не спущено його домовини в мотилу під гомию почесної військової салви на Українському Пантеоні в Києві, але всі учасники похоронів в українській православній церкві св. Трійці в Ірвінгтоні та опісля в Церкві-Пам'ятнику і на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку відчували, що вони справді супроводять на вічний спочинок та прощати великого державного мужа, який все своє життя, від юних студентських років аж до глибокого віку, вірно служив своєму народові і своїй Батьківщині.

Св. п. проф. д-р Борис Мартос (1948)

Шумовського та о. Наконечного. Біля відкритої домовини прощали Покійного Костя Степовий від Т-ва Прихильників УНР в ЗСА, проф. Григорій Костюк від УВАН, проф. д-р Микола Чирівський від НТШ, п. Іван Олексин від УККА і УРСОУ, д-р Володимир Несторчук від ЦУКА та інж. Михайло Чайковський від місцевого Відділу УККА.

Панахиди в похоронному заведенні

Похоронні обряди в суботу, 24-го вересня, були попереджені відправою панахиди в похоронному заведенні Литвина і Литвина в Ірвінгтоні в четвер і п'ятницю, 22 і 23-го вересня. Парастас і панахиди в четвер, 22-го вересня, відбувалися біля відкритої домовини в згаданому похоронному заведенні парох української православної церкви св. Трійці в Ірвінгтоні о. проф. д-р Юрій Шумовський та парох української православної церкви Вознесіння в Мейпелвуді о. Іван Наконечний, в асисті парох української католицької церкви св. Івана Христітеля о. ігумена Михайла Кучмяка. Після відправи п. Костя Степовий представив телеграми від президента УНР в екзилі Миколи Лівницького та голови Виконавчого Органу УНР д-ра Леонтія.

В п'ятницю, 23-го вересня, панахиду відправив Архипіскоп УПЦ в ЗСА Владика Марко в службові зазначенні вже парохів о.

Похорони, участь Владимира Мстислава

Похоронні відправи почалися в суботу, 24-го вересня, перед полуднем перевезенням тілних останків з похоронного заведення до церкви св. Трійці в Ірвінгтоні, де заупокійну св. Літургію відслужили: голова Консисторії УПЦ в ЗСА о. протопресвітер Артем Селенина в службові о. проф. Ю. Шумовського і о. І. Наконечного та в приватно парох української католицької церкви св. Івана Христітеля о. ігумена М. Кучмяка. Днякував о. Володимир Поліщук. Проща Покійного коротким словом о. протопресв. А. Селенина.

Після відправ в церкві біля 200 осіб супроводили Покійного в останню дорогу до Українського Пантеону в Бавнд Бруку. Там в Церкві-Пам'ятнику душпастирі в приватності Первоісрарха УПЦ в ЗСА, Владика Митрополита Мстислава відслужили парастас і панахиду. Прощальне слово виголосив Владика Мстислав. Домовину спочилого св. п. проф. (Закінчення на стр. 4-й)

Д. Бортнянський — „один из крупнейших русских композиторов”

(О.З.). — Коли в 1917 році прийшли в Росії до влади більшовики, одним з перших їхніх „осягів” було нищення всіх релігійних творів, у тому й музичних. Така доля зустріла також друковані твори Дмитра Бортнянського. Тепер, по 60-ти роках, приходить „протвердження” і появився друком невеличкий зшиток під заголовком: „Д. Бортнянський Романси і песни для голоса с фортепиано. Издательство „Музыка” Москва 1976.”

Ці романси і пісні були скомпановані Бортнянським до французьких текстів Ф. Г. Ляфрєміра, швейцарського письменника, що проживав у Росії і написав лібретта для двох опер Бортнянського: „Сокіл” і „Син суперник”. У збірці „Романси і пісні” французь-

БРЕЖНЕВ ЗАКІНЧИВ ДЕБАТИ НАД ПРОЄКТОМ НОВОЇ КОНСТИТУЦІЇ

Москва. — У вівторок, 27-го вересня ц. р., генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Леонід Брежнєв закінчив офіційно „всенародні дебати над проектом нової конституції, які тривали повних три місяці на сторінках урядової преси і спеціальних зібраннях робітничих колективів, колгоспів, на сільських і міських мітингах тощо. Проект нової конституції з декількома правками, які ніби то були прийняті народом, має бути затверджений Верховною Радою СССР, яка збереться на своє засідання в наступному тижні, і після прийняття, згідно з новим законом, буде також назначений заступник голови Президії Верховної Ради (вице-президент), правдоподібно перемісник становища Леоніда Брежнєва, якщо він рішиться відійти від активної служби. Новий проєкт мав би заступити дотеперішню „сталіську” конституцію, прийняту ще в 1936 році. Нова конституція увійде в силу в жовтні ц. р., себто в місяці, в якому Союзістський Союз відзначатиме 60-річчя Жовтневої революції і проголошення першої „соціалістичної держави” у світі. Підсумовуючи „обговорювання” проєкту нової конституції Леонід Брежнєв заявив, що мільйони союзістських громадян переслали на адресу Верховної Ради свої пропозиції, багато з яких були прийняті спеціальною комісією, яка займається конституцією.

Громико в ОН критикував ЗСА за оборону прав людини, опісля мав нараду з Картером

Нью Йорк/Вашінгтон. — Советський міністер закордонних справ Андрей Громико у вівторок, 27-го вересня, заявив в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй в Нью Йорку, що Советський Союз у порозумінні зі ЗСА та Британією готовий „на даний час” припинити підземельні випробування атомової зброї, але теж критикував уряд президента Джиммі Картера за його політику оборони людських прав, за „невтральну бомбу” та за „крилату ракету” („круз мисел”). Кілька годин пізніше він відлетів до Вашингтону, де в Білому Домі відбув нараду з президентом Джиммі Картером і державним секретарем Сайрусом Венсом в справі нового договору щодо обмеження стратегічної атомової зброї.

У своїй майже 2-годинній промові в ОН Громико заявив, що Москва, бажаючи заповнити світовий мир, готова на деякий період часу припинити підземельні випробування атомової зброї, разом з Америкою та Британією, не ждучи на подібний крок з боку комуністичного Китаю. В той самий час він критикував ЗСА за розбурду „невтральної бомби”, називаючи її „негуманною зброєю” та „закликаючи Об'єднані Нації вимагати припинення розбурду цієї бомби. Щодо американської „крилатої ракети”, советський міністер закордонних справ твердив, що її розбурду до великої міри здержує порозуміння відносно нового договору між СССР і ЗСА в справі обмеження стратегічної атомової зброї, як теж підкреслив, що відносини між Москвою та Вашингтоном „значно погіршилися”. Однак, Громико, покликаючись на промову президента Картера в Чарлстоні, Південна Кароліна, з липня ц. р., висловив надію, що ці відносини поліпшаться, бо Президент тоді заявив ба-

Брежнєв однак не сказав, якщо сам пропозиції від „народу” були прийняті. Промова Брежнєва була опублікована усіма центральними і головними республіканськими газетами, які раніше мистили тисячі листів від своїх читачів тих осіб, які бажали висловитись до проєкту конституції. З публікованих „Правих колективів” та іншими газетами листів виглядає, що советські громадяни більше цікавилися соціальними проблемами, як, наприклад, закордонною політикою, але між листами були й дещо відважніші голоси, які домагалися забезпечення своїх прав перед судами, пропонували, що кожна особа перед судом повинна мати правового заступника, але в більшості автори листів тільки схвалювали вже запропоновані речі. „Деякі вимоги, — заявив у своєму виступі Брежнєв, — не можуть бути прийнятими, але додав, що пропозиції були взяті під увагу, бо вони збагачують і поглиблюють зміст проєкту. В проєкті нової конституції вже немає очеркнення, що існує „диктатура пролетаріату”. На місце уведено нову назву, а саме: „соціалістична держава усіх людей”. Нова конституція на папері „гарантує” советським громадянам свободу слова, релігійних переконань, недоторканість приватної пересилки. Однак під цим парадоксом додано, що усі ці права не можуть суперечити інтересам суспільства і держави.

В КИСВІ КГБ ЗААРЕШТУВАЛО ГЕЛІЯ СНЕГІРЬОВА

Вашінгтон. — Щоденник „Вашінгтон Пост” у виданні з 27-го вересня подав з Москви таку вістку: „Український письменник-дисидент, який публічно закликав президента Картера до твердості у зв'язках з Кремлем, був заарештований під закидом антисовєтської діяльності. Гелія Снегірьова, 49 років, відкритий лист якого до президента Картера був надрукований в емігрантській російській газеті в Парижі 7-го липня, був заарештований агентами КГБ в його домі в Києві — сказала його жінка”.

Гелія Снегірьова

Намагання українських джерел в цій країні одержати ближчі дані про це чергове насильство окупаційного режиму над українським інтелектуалом не мали досі більшого успіху. Встановлено тільки, що Снегірьова заарештували агенти КГБ в четвер, 22-го вересня рано, після шлюбного обшуку його мешкання. Опісля повідомлено дружині Снегірьової, Галину, що її мужа заарештовано за „злочинну діяльність проти держави”.

Лист Гелії Снегірьової до президента Картера, про який мова в повідомленні з Москви, був надрукований в „Нью Йорк Таймсі” з 28-го липня ц. р. і про нього інформувала „Свобода” у виданні з 10-го серпня ц. р.

УКРАЇНКИ ПРОТЕСТУЮТЬ ГОЛОДІВКОЮ

Українки протестують проти совєтських знущань в Україні. Стоять (зліва): Стефанія Букшова, Леся Гевка, Наталія Хомут і Дарія Степанік.

Нью Йорк, Н. Й. (ід.). — В тінях найбільшої міжнародної гуманітарної Організації Об'єднаних Націй, українські жінки з метрополітального Нью Йорку влаштовують дев'ятиденну голодовку, як протест проти совєтських порушень людських і національних прав в Україні.

Голодовка розпочалася о год. 10-й рано в понеділок, 26-го вересня, і триватиме до вівторка, 4-го жовтня, себто до дня, в якому президент Джиммі Картер говоритиме в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй.

Ця протестаційна акція відбувається напрооти голодного входу до Об'єднаних Націй на 43-й вулиці і Першій сесії.

Щоденно до голодуючих жінок підходить ряд зашквалених осіб, як також і кореспонденти, питаючи про причину голодовки та бажаючи додаткових інформацій.

В вівторок, 4-го жовтня, відбудеться українська маніфестація підтримки президентської політики оборони людських прав.

Леонід Плющ виступав перед Комісією Гельсінкських Угод в Конгресі

Нью Йорк (Комітет оборони радянських політичних в'язнів) — В понеділок, 26 вересня ц.р., Леонід Плющ виступав перед членами Конгресу та Комісії для співпраці і безпеки в конгресі ЗСА. Плющ говорив про Београдську конференцію і про обов'язок західних держав вимагати від СССР дотримання людських прав та гуманітарних домовленостей угод. Він підкреслював, що вимога звільнення арештованих членів української, та усіх Гельсінкських груп в СССР — є першочерговою.

Плющ сказав, що сьогодні

„І МОГИЛИ МОЇ МИЛІ МОСКАЛІ РОЗРИВАЄ...”

... У нас в суботу, 26-го (серпня 1977 р.), був страшний день, бо мінували костел і всіх людей, які живуть біля костела, вигнали з хат... тільки вибух і костел... тільки глуми... так було страшно і жаль, що мені сльози самі капали, хоча плакати я не хотіла. Чому було нищити, це так був дім Божий? Чи ж нема

більше місця, а тільки це святе?... Хочуть там школу будувати. Чи мало вже тих шкіл є, а діти такі вже вчені й мудрі, що не кажуть ані „Добрий день”, ані не зроблять вав місця в автобусах, чи в клубі. Це їм треба більшої школи, щоб були більшими бандитами і піжками...” (3 листа із Завадова, Західна Україна).

(Закінчення на стор. 4-й)

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки скорочувати надіслані матеріали, незалежно від того, чи повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, донаслідку задрозсвану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОЮЗУ 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Торгівля людьми

Згідно з інформацією газети „Нью Йорк Таймс“, надрукованою у числі з 25-го вересня н. р. і ранішими повідомленнями пресових агентств, уряд Східної Німеччини переводить систематично торгівлю політичними в'язнями, одержуючи за кожного в'язня по 20.000 доларів викупу від Західної Німеччини, уряд якої бажає в такий спосіб допомогти особам, які були, дуже часто незаконно, засуджені комуністичними судами на довгі роки ув'язнення за тяжких робіт у т. зв. виправних таборах праці за свої політичні переконання чи оборону Гельсінкських угод. Минулого тижня були доставлені на східнозахідний німецький кордон і передані західнонімецьким властям 90 політичних в'язнів; кілька тижнів раніше 144 в'язні були викуплені Берном згідно з цією самою угодою.

Виглядає, що східнонімецькі режими, наслідуючи своїх духовних зверхників в Москві, позбуваються сотень своїх політичних опонентів ще перед відкриттям другої фази Європейської Конференції для справ миру і співробітництва в Београді, не шляхом насильного видання, як це практикували їхні колеги з Праги, але шляхом продажу за гроші (20.000 за штуку) і то за тверду валюту. Таким способом німецькі комуністи роблять подвійний „бізнес“: позбуваються невинних осіб, які можуть і мають відвагу говорити про потоптання людських прав комуністичними режимами у Східній Європі, і рівночасно здобувають поважні капітали, які вони опісля використовують для ведення диверсійної роботи на Заході, зокрема в Західній Німеччині.

Проте, як жаліють тоталітарний режим не потрапивши зникнути опозиції при допомозі терору. Не зникає і в східнонімецьких комуністи. Під впливом зрушень, які проходять в повоєнних німецьких країнах і держав-сателітах також і там, у т. зв. Німецькій Демократичній Республіці, наростають неприємні для режиму опозиційні настрої, зокрема серед інтелектуалів та інтелігентської верстви населення. Останньою ці настрої розгорнулися у форму відкритого бунту і вимог лібералізації законів. Оборонці цього руху за демократизацію, духовним батьком якого у Східній Німеччині є проф. Роберт Гаєман, покладаючись на Гельсінкську угоду та інші міжнародні договори, домагаються згаданих демократичних і до краю зборюють розриваючи співдружність в НДР та загальної демократизації в усіх галузях життя. Покимо того, що свої перші цей рух бере із Східної Європи, а в першу чергу із Союзу, то все одно він шукає моральної підтримки на Заході, а в першу чергу у Вашингтоні, де справа людських прав стала інтегральною частиною закордонної політики ЗСА.

Розвиток подій у Східній Німеччині вказує, що ця, здавалося б, найкраще упорядкована економічно і найбільш слухняна Москві сателітна країна переходить психологічний злам, започаткований інтелігенцією. Таким чином настрої огорнули весь обшир контрольований Кремлем. Виглядає, однак, що німці, які найбільше висунені на Захід все таки краді „бізнесмени“, бо вони не просто позбуваються з країни опозиціонерів — вони дослівно продають їх, щоб за одержані за них гроші скріплювати свій людогубний режим.

Папі Римському сповнилося 80 років життя

Рим, Італія. — В поне-ділок, 26-го вересня н. р., сповнилося 80 років життя главі Католицької Церкви, папі Павло VI. Згідно з ранішніми спекулятивними повідомленнями італійської преси, Папа, який хворіє на тяжку форму ревматизму, мав зрештешувати із свого становища і пере-

дати владу Церкви в мо-лодші руки. Тепер виглядає, що ці повідомлення не були правдивими, бо папа Павло VI голіком заангажувався у підготовці праці Єпископського Синоду, який розпочинається цієї п'ятниці, 30-го вересня, і на якому Папа має виголосити своє вступне слово.

Л. Дончук

НА КУБАНІ

(4)

Я стрілою полетіла до нього.

— Що це? — ледве могла вимовити від хвилювання. Козак підняв на мене співчутливо, та й каже спокійно:

— Це якісь речі о. Тимофія, — і зараз же додав: — а вони з матушкою їдуть другою підводою. Скоро тут будуть, — поклав біля фіртки клунки і поїхав далі.

Я головно, скільки в мене вистачило духу, гукнула: — Мама батька везе! Мама батька везе!!! Вискочили наші господарі і вся родина Костівих, та до мене:

— Що ти кажеш? Відкид ти знаєш?

Не встигла я пояснити, як до нашого подвір'я стала наблизитися підвода, на якій хтось лежав, а мама сиділа біля лежачого. Під'їхала, підвода стала... Всі кинулися до підводи, а я найперша. Глянула на батька і серце заніміло: то був нерухоми труп... Взяли його четверо мужики з тим рядном, на якому він лежав і понесли до хати. Я вже давно приготувала ліжко, щоб було де покласти нашого найдорожчого хворого.

Побачивши батька в такому, як мені показалося, безнадійному стані, я ледве могла стримувати сльози. Мама, що вже трохи звикла до його вигляду, була спокійна. Я помітила, що на тітку та й на дядька Федора стан здоров'я батькового зробив пригнічуюче враження, та вони не показували того.

Батько ще трохи дрімав у дорозі, тепер розплющив очі, посміхнувся до мене і ледь чути сказав:

— Ну, як же тут доня моя? Намагаючись теж усміхнутися, я прошепотіла: — Рада, що ти повернувся і скоро виждаси... Родина о. Федора й нашого господаря вийшли з хати,

Володимир Біляв
Заст. Голови ВО УНРади

КОЛИ ЗАЧИНАЄТЬСЯ БРАМА ЕПОХИ...

(Слово виголошене на похороні проф. д-ра Бориса М. Мартоса 24-го вересня 1977 р. у Бавар Брук, Н. Дж.)

Борис Мартос народився в останній чверті 19-го століття, коли на громадянську ниву вийшло нове покоління українців, для яких сама лише культурницька діяльність їхніх батьків була вже назавжди перейде-ним етапом. Це покоління ставило метою своєї громадської праці здобуття повних національних і політичних прав свого народу. Небіжчиково було тоді 19 років, коли у Києві в 1897 році відбувся Всеукраїнський з'їзд представників громад, на якому було створено „Загальну українську безпартійну демократичну організацію“. Отже, ще 80 років тому українсько-політичний демократичний рух в тодішній Росії не влився, як бачимо, в загально-російський демократичний рух, а створив власну організаційну форму — Громад з розгалуженням, що склало навіть до повітових міст України.

Але тоді вже ця форма не задовольняла молодий, свідомо радикальніший елемент українського суспільства, особливо ж національно-свідоме студентство. В 1900 році студент Харківського університету Борис Мартос належав до таємного студентського гуртка, а рік пізніше — до заснованої тоді такої харківськими студентами, на чолі з Дмитром Антоновичем Української Револьюційної Партії. Тогочасне національно-свідоме українське студентство, покоління Бориса Мартоса, виховувалося на прощанні музи Тараса Шевченка, на творчості тогочасних діячів рідної культури, талантів яких освічували український національний світанок: Лесі Українки, Івана Франка, Бориса Грінченка, В. Самійленка, М. Коцюбинського, В. Леонтовича, Карпенка-Карого та корифеїв української сцени театру М. Кропивницького. Національно-культурна свідомість цього покоління вже не мала в собі ні сумнівів, ні вагань.

Отже, в аспекті політичній це покоління було єдиним на той час носієм українського націоналізму, правду, опортю не на національно-державній традиції України, а на його запозиченні загально-європейській основі. Для цього покоління занадто віддаленими і туманними були державні твори історичної Київської держави і Козацької Республіки 16-го і 17-го століть.

Нав'язуючи до політичної лінії старої київської Громади, це покоління було ще в половині часо-во-ближньої традиції Кирило-Методієвського Братства з його ідеєю федеративного устрою Росії. Його суспільні візії майбутнього визначалися (тоді ще тільки теоретичними) гуманітарними

(Закінчення на ст. 4-й)

Д-р Петро Ігнат

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА Й МОСКВА

III

Далеко перед Другою світовою війною д-р Бенеш і його співробітники всією на Заході пропагували співпрацю з Москвою. Тим вони допомагали Москві видістатися з ізоляції, в якій вона находилася. Д-р Ріпка згадує про це так: „Чехо-словацька політика постійно старалася, щоб дійшло до співпраці між демократичним світом і Союзом. По-зативно ми старалися згаднувати непорозуміння між Заходом і Сходом. Ми використовували кожну можливість, щоб нав'язувати та підтримувати співпрацю між Заходом і Сходом.“

Д-р Бенеш так згадує про свою діяльність в користь Союзу: „Ще в 1922 я працював для зближення Європи з Сходом, тобто до їх поступового дозв'язування. Ніколи я не погоджувався з політикою західних демократів, яка довго ізолювала Союз і виключала його з світової співпраці. Тому ми вважали нашим великим трюмом нашої європейської політики, коли 18 вересня 1934 р. Союз став членом Ліги Націй, а також заключив з Францією і нами договір взаємної допомоги.“ (Д-р Бенеш „Спомини“, ст. 9).

Треба тут згадати, що переговори щодо членства Союзу в Лізі Націй відбувалися між д-ром Бенешом і Літвіновим. Д-р Бенеш в той час був головою Ради Ліги й як такий виступав як її репрезентант.

Книга З. Фірлінгера „В службах ЧСР“ є без найменшого сумніву доказом чеснотівської тенденції чеської політики, яка до Другої світової війни. Автор згадує в ній, що „Москва уважно слухала за внутрішнім розумом нашої держави, її закордонної політики, її оборонні зусилля, а теж з задоволенням приймала до відома зростаючу популярність д-ра Бенеша“.

Взагалі, чеські політики представляли комунізм як ідеологію, яку можна прийняти й наслідувати. Керуючись такими поглядами, вони представляли Москву перед західними демократіями в рожевих кольорах. Тому саме д-р Бенеш підкреслює: „Головна засада комунізму є гуманістична... Я симпатизував з цією концепцією російського комунізму... Знаю, що остаточна мета комунізму є гуманістична, та що в теорії засуджує використання цього народу іншими“. Ми всі знаємо про цю теорію, але знаємо також і комуністичну практику, про яку д-р Бенеш забув згадати.

Советські воєнні успіхи

(Київ)

Осип Залеський

МАКСИМ БЕРЕЗОВСЬКИЙ

(У двістіліття смерті композитора)

В історії української музики 18-те сторіччя пам'ятне тим, що в ньому народилися, жили й творили три визначні українські композитори, творчі класичної доби в історії нашої музики, а саме: Максим Березовський (1745-1777), Дмитро Бортнянський (1751-1825) і Артем Ведель (1767-1808). В чужомовних підручниках історії музики та енциклопедіях усі три зараховані до російських композиторів, бо народилися і жили на території колишньої російської монархії. Шойно в останніх часах властє виправити ці невірні інформації основними даними: усі три народжені в Україні (Березовський і Бортнянський у Глухові, Ведель у Києві), перші два були студентами Київської Академії, а останній: їхні твори релігійної музики мають наскрізь український характер і є прикладами українського хорового музичного стилю. Цього року минає двісті років від смерті одного з цієї трійці, а саме, Максима Березовського, тому є доцільним присвятити йому хоч коротку згадку.

Максим Березовський народився 27 жовтня (ст. ст.) 1745 року в Глухові, в козацькій родині Сосоня і Горпини Березовських. Замішування до музики виявилось вже в дитячій віці Максима, любив слухати співу і гри на бандурі мандрівників-бандуристів, від них навчився українських пісень і гри на бандурі, а маючи гарний голос, з дитячих років співав у хорі. В роках 1755 до 1761 вчився спершу в Київській духовній академії, а відтак забираючи його до царської хорової капели в Петербурзі, яка постійно поповнювалася співаками з України. Тут очинили голос Березовського і він виконував головні ролі в операх, які ставили співаки капели „Музиканти“, таланиті і пильністі відкрили Березовському дорогу до дальших музичних студій, і його вислають до Італії в місто Болонію, де в музичній академії стає він учнем знаного тоді теоретика Падре Мартіні, в якого вчився тоді також В. А. Моцарт. Про успіхи в науці Березовського свідчить те, що в 1771 році обирають його на члена Болонської Академії і він з титулом професора закінчує академію, а його ім'я залишається записане золотими буквами на стіні академії, поруч з іменем В. А. Моцарта. В Болонії творить Березовський оперу „Демофонт“ до італійського тексту і в стилі тодішніх італійських опер. Була вона поставлена в опернім театрі в Ліворно. Друга опера, „Іфігенія“, залишилася мабуть невиконаною й тому не дісталася вистави.

Музична творчість М. Березовського не кінчиться на його двох італійських операх, подібно як і творчість Д. Бортнянського. Іхні опери це: „Даніїл тодішньому звичає, що кожний композитор повинен виявити свій талант в оперному стилі і повинен написати декілька опер, а їх успіх на сцені принесе славу композитору — або забуття після неспіху. Березовський працював також над українською оперою з часів козащини, але партитура опери, як і його музичні твори в рукописах, були спалені, щоб навіть халаський дух не ширився по світі. Перші твори Березовського поклали ще в часі його студій і вони не заховалися. З пізніших його творів — це хорові до церковних текстів, які концерти для хорів, з яких найбільш знаний „Не оторстї мене во время старости“. Хоральними концертами називали свої твори всі три названі композитори чотиричастинні хорові твори, що в західній музиці мали назву „молитви“ (Закінчення на ст. 4-й)

ніч молилася, щоб Господь допоміг мені в моїй тяжкій справі.

Встала рано, як тільки почула, що господиня вже не спить, вийшла до неї і разом з нею ледве дочекалася, поки вже можна мені було йти до в'язниці. Залізничник, у якого я спинилася, повів мене туди і показав куди заходити.

Найперше я допиталася, де є в'язнична лікарня. Мене туди направили і, хоч з труднощами, я знайшла свого в'язня-мученика. Як у мене серце не розірвалося, коли я побачила в такому тяжкому стані? Та, намагаючись не виявити свого настрою, я привітала і поцілувала ті кісточки, обтягнені шкіркою... Він і сам не стримався: прошепотів:

— Прихала? — і з очей покотилися сльози... Підсуну руку під подушку і візьми папірчик, яким мене повідомили про звільнення. Підішов до головної канцелярії і там візьми офіційний документ про це.

Зробила так, як він сказав. О. Тимофій пильно на мене подивився й прошепотів: „Хай тобі Бог помагає!“

Показали мені де є головна канцелярія і я туди пішла. Зайшла у велику кімнату, де було багато службовців. Несміливо підійшла я до першого столу, за яким сиділа молода дівчина у червоній хусті. Показала їй папірчик, а вона як крикне: „Це не до мене! Там далі йди!“ Пішла я далі, а ноги трусяться, ледве не падала. Але мушу йти... Так мене посіла від столу до столу, змушувалося з мого горя. Побувавши біля всіх столів, де мене ш бездумні люди осміяли, я вийшла з кімнати, стала біля дверей і не могла вже стримати сліз. Стою і плачу... Молюсь в душі до Св. Князя Володимира, що пам'ять його того дня святкували.

За сльозами не помітила, як до мене хтось підійшов та тихо й привітно запитав: „Чого плачеш, мамо?“ Підняла голову й побачила молодого чоловіка, що спокійно не мене подивився. Я розповіла йому про своє горе, а він відповів: „Не плач, я все для вас зроблю.“

Взяв мій папірчик і пішов до кімнати, з якої я тільки вийшла. Скоро прийшов назад і приніс мені всі, потрібні для звільнення, документи. Зворушена до глибини серця,

(Закінчення на ст. 4-й)

Організація Оборони Лемківщини 3 НАГОДИ

16-го ЗАГАЛЬНОГО З'ЇЗДУ

мас шану запросити усіх своїх Членів та все Українське Громадянство на

БЕНКЕТ і ЗАБАВУ

в суботу, 8-го жовтня 1977 року

в Українській Централі

301 Palisade Avenue, YONKERS, N.Y.

Бенкет — год. 6-та веч. • Забава — год. 9-та веч.
Зголошення на бенкет приймають місцеві Відділи ООЛ, або слати на адресу: ODL, P.O. Box 651, Cooper Sta., New York, N.Y. 10003 до 4-го жовтня ц. р.
ДО УЧАСТІ ЗАПРОШУЄ —
КРАЙОВА УПРАВА ООЛ

УКРАЇНСЬКА СВИТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Управа УСВТ „Чорноморська Січ” в Нью-Йорку, Н. Дж.

повідомляє

своїх Членів, Симпатиків і Українську Спортову Молодь, що з днем 13-го вересня 1977 року почав свою професійну працю тренера в ланці копаного м'яча УСВТ „Чорноморська Січ” п. ІГОР ЧУПЕНКО, який після прибуття з України з Дніпропетровська в останніх двох роках виконував обов'язки головного інструктора і директора 1-ї Української Спортової Школи УСВТ „Чорноморська Січ”.

Тренінги з 1-ю Дружиною відбуваються у вівторки і п'ятниці ввечері, з молодшими дружинами в четвер ввечері.

З початком місяця жовтня тренер І. Чупенко переймає постійну працю, директора нової спортової залі Парафіальної Школи с. Івана Христителя в Нью-Йорку.

Перші лігові змагання у себе в домі на площі ФАРЧЕРЗ ГРОВ —

„Чорноморська Січ” — „Бозкурт” С. К.

відбудуться

в неділю, 2 жовтня 1977 р., год. 5 по пол.

В складі 1-ї Дружини виступають: Ф. Фурман, С. Нагорняк, А. Попович, А. Мельник, Ю. Бакун, В. Бакун, Р. Коліс, Д. Бакун, А. Бакун, В. Гречний, В. Денисюк, П. Гродецький, Р. Койля.

Провід ланки і тренер І. Чупенко запрошують інших українських змагунів включитися до складу 1-ї Дружини, як і до дружин юнаків.

Провід відбиванкової ланки УСВТ „Ч. Січ” запрошує зацікавлену молодь включатися до відбиванкових дружин. Тренінги в залі середньої школи Колумбії в Мейплвуд проводять нова професійна тренерка МАРИЯ ГАНІЧ в ПОНЕДІЛКИ ВЕЧОРАМИ. Календарець тренінгів в інші дні буде поданий своєчасно.

КОМІТЕТ ОБОРОНИ РАДЯНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ

запрошує Українців Нью-Йорку й околиці на

ПУБЛІЧНІ ЗБОРИ

„Наші вимоги до Београдської Конференції”

Виступатимуть:

ЛЕОНІД ПЛЮЩ — західний представник Української Громадської Групи для сприяння виконання Гельсінкських угод.

ЛЮДМИЛА АЛЕКСЕЄВА — західний представник Московської Групи для сприяння Гельсінкських угод.

РЕМЗІ КЛАРК — колишній генеральний прокуратор ЗСА, адвокат для „рештованих членів Української Групи М. Руденка та О. Тихого.

Неділя, 2-го жовтня 1977 року, о год. 2:30 по пол.

Stuyvesant High School 15 вул. 1-ша Авеню, Нью-Йорк, Н. Й.

Комітет хоче подати до відома, що Д-р МИХАЙЛО ШТЕРН не буде ВИСТУПАТИ на зборах, як було подано в летючці.

Софія Наумович

„Гітлер — Сталін”

Популярний французький шоденник „Франс-суар” з 4-5 вересня 77р., надрукував листа свого читача під таким заголовком, в якому читаємо:
„Коли пишуть про Гітлера, то звичайно наводять його злочини, його мегаломанію, нестійкість характеру, його криваву злість і т. д., я думаю, що ці пригадки потрібні. Проте, інша людина робила те саме, чи не більше, та ще й без виправдання умовою хворобою, як у Фюрера, — я хочу говорити про Сталіна.
„Гітлер прийшов до влади завдяки злочини, — Сталін також. Гітлер створив і втримував концтабори, — Сталін також. „Гітлер казав розстрілювати й засилати своїх земляків у часі миру, —

Сталін також „знищення спротиву „кулаків”, криваві чистки 1937 р. і т. д.) „Гітлер брутально „приспав” чехів, поляків, австрійців, — Сталін підкорив балтійські країни, застав їхніх мешканців, вирвав деякі фінські й польські території, забрав силою і проти волі населення, половець Європи.
„Гітлер хотів винищити жидівський народ, Сталін змасакував вірменський народ.
„Сьогодні Гітлер мертвий, й Німеччина (західна) створила собі демократичний режим (і соціальний), у якому кожний може пересуватися куди хоче, очевидно, нехтуючи закони цієї країни. Чи можна те саме сказати про соювську Росію? ...
М. Й. Ж. Ле Генат”.

HIGHER EDUCATION UKRAINIAN COURSES

THE SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY

and the

UKRAINIAN FREE UNIVERSITY REPRESENTATION IN THE U.S.A.

are continuing higher education Ukrainian courses

for the present academic year 1977/78.

starting October 1, located at the Shevchenko Scientific Society of America Headquarters in New York.

Topics to be covered: the Ukrainian language and Literature, History of Ukraine, Geography of Ukraine, Ukrainian Art, and Ukrainian culture, in general. Special courses in pedagogy and didactics will be offered for prospective teachers of Ukrainian schools.

The higher education courses in Ukrainian are foreseen as a major requirement for those considering the acquisition of a Master's Degree from the Ukrainian Free University in Muenchen, Germany.

Registration for the courses is being accepted during business hours by the office of the

Shevchenko Scientific Society

located at

302-304 West 13th Street, New York, N.Y.

Tel.: (212) 929-7622

Prof. Dr. WASYL LEW, Course Director

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

БАЛЕТНА ШКОЛА
Роми Прийм-
Богачевської
62 St. Marks Place
New York, N.Y.

оголошує
ПОЧАТОК
ШКІЛЬНОГО РОКУ
1977/78

ІРВІНГТОН — Школа с. Ів. Христителя. Реєстрація учнів — понеділок, 26-го вересня, 3-5 веч.

НЬО-ЙОРК — П'ятниця, 30-го вересня, між 3-6 веч. і субота, 1-го жовтня, 12-2 по пол.

БАЛЕТ, УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ТАНКИ та РУХАНКА ДЛЯ ПАНЬ.

Початок навчання від 1-го жовтня, за минулорічним поділом годин.

Інформації телефонічно — (212) OR 7-7187

Ділимося сумною вісткою, що з Волі Божої відійшов у Вічність, на 84-му році життя, наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

**ОЛЬГА СТРАТИЧУК
з ПЕРЕЦЬКИХ**

Засмучена родина:

ІВАН — муж
БОГДАН РАДИШ, син з дружиною
ГАЛЕЮ
ДЕНИС, внук з дружиною ДЖЕСІ
ДИЯНА, внучка з мужем Мх КОРМІК
правнуки: КЕЛІ і ДЖЕСІ

ПОДЯКА

Всім Учасникам похорону, а зокрема директорів Кошаків Ніколі, д-рові М. Сигуровичеві та Іванові Теслі за поміч і поради в приготуванні похорону та Всім, що надіслали співчуття.

Сот. ІВАН СТРАТИЧУК

В Сорокові роковини СМЕРТІ

бл. п. інж. Володимира Дидинського
замість квітів на далеку і незручну поїздку
мого БАТЬКА

складає \$100.00 доларів

в допомогу Українським Восьмирічним Інвалідам.

Софія ДИДИНСЬКА-КУДРИК

Замість квітів на поїздку

сл. п. Михайла Гринішака
складає суму 50.00 доларів
на цілі НТШ в ЗСА.

Елізабет, Н. Дж.

Танка ГРИНІШАК, дружина

ПОДЯКА

З Волі Всевишньої відійшов від нас у Вічність, на 97-му році життя, наша Найдорожча МАМЦЯ, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

**ЕВГЕНІЯ з МУЛИКІВ
МАКАРУШКА**

У цій нашій великій горі і смутку ми зазнали дуже багато співчуття і потіхи від наших Приятелів і Знайомих, Яким Всім хочемо цією дорогою подякувати.

В першу чергу складаємо нашу щирю подяку Отцям ЧСВВ з парохії с. Юра в Нью-Йорку за відправлення Панахиди, — а зокрема о. Шевчука за дуже гарне переведення похоронних обрядів і за зворушливе останнє слово на поминках після похоронів.

Щиро дякуємо д-рові Ярославові Восвідні за всі його цінні поради і за щедрий дар на Патріарший Фонд.

Почуваємося до великого обов'язку подякувати довголітньому приятелю нашої родини п. д-ру Петрові Петриков, який мимо свого поважного віку, не жалував труд і приїхав з Вашингтону, щоби віддати останню прислугу Покійній в часі похоронних обрядів.

Дякуємо п-ні Христині Навроцькій за її прощальне слово в часі Панахиди, як рівнож п-ням Лідією Бурчинською, Ірені Шоховій та п. Іванові Костюкові за звеличення пам'яті Покійної на поминках за її непересічну довголітню громадську працю.

Щиро дякуємо д-рові Іванові Козакові, голові ОБВУА, Платовій Станічній в Нью-Йорку і 3-му пл. Куреневі „Лісові Чорті” за надіслані співчуття.

Щирі „Спаси-Біг” Всім, Які зложили свої пожертви на Служби Божі і Панахиди, як рівнож Всім, що зложили дати на різні національні цілі замість квітів на могилу Покійної, а шпиталеві у Вашингтоні за надіслані квіти.

Ми щиро зобов'язані Всім Тим, які взяли особисту участь у похоронних обрядах, і Всім, які відправили Покійну на місце Вічного Співчання.

Неможливо нам подякувати поіменно Всім Тим нашим численним Приятелям і Знайомих, Які чи то усно чи письменно зложили нам свої співчуття і облекшили нам наше горе, тому просимо їх прийняти цією дорогою нашу сердечну подяку.

Дякуємо похоронному заведенню п. Петра Яреми в Нью-Йорку за переведення похоронів.

Діти, Внуки і Правнуки

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомих, що з Волі Всевишньої відійшов у Вічність, в п'ятницю, 9-го вересня 1977 року в Детройті, Міш., Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУНЬО

бл. п.

МИХАЙЛО МАКСИМЮК

народжений 14-го квітня 1893 р. у Косові.

У глибокому смутку:

МАРІЯ — дружина
ІРЕНА — дочка з мужем ІВАНОМ
ЛЮБОВ І АНІА — внуки

Замість квітів на могилу

сл. п. Володимира Кобзаря

члена Карпатського Союзу, зложили на Фонд Допомоги, при Союзі старшим віком громадським і культурним діячам на Карпатській Україні, тепер живочим в Європі:

д-р Володимир і Віола Комаринські	\$25.00
д-р В. Шандор	20.00
Григорук Юрій	20.00
Шпонтак Михайло	20.00
Шеляк Юрій	20.00
д-р П. Ігнат	10.00
д-р Ю. Химинець	10.00

Замість квітів на могилу

бл. п. Іллі Варчака

б. чотара, учасника Визвольних Змагань в рядах Легіону УСС і УГА

на видавничий фонд видавництва „Червона Калина”

зложили 220.00 дол.: по 20.00 дол. — Євген і Євгенія Івашкі, Іван і Марія Ки-

фор, Богдан і Надія Савчуки; по 10.00 дол. — Роман і Марія Борковські, Роман і Ольга Гасцькі, Роман і Марія Данилюки, Василь і Наталія Дума, Андрій і Лідія Закревські, Юрій і Дарія Костів, Володимир Козіцький, Ярослав і Ірина Куровицькі, Володимир і Олімпія Роговські, Тарас і Марія Со-

робей, Богдан і Ольга Фостяк, Микола і Наталія Хо-

манчук, Степан і Євгенія Чума, Степан Шур, Микола і Марія Ярошенко;

по 5.00 дол. — Іван і Марія Бродило, Ярослав і Люба Ярема.

ВШ. Жертводавцям щирю подяку складає — В-во „ЧЕРВОНА КАЛИНА”

В ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
нашого Найдорожчого ЧОЛОВІКА І ТАТА

бл. п.

СТЕФАНА БАЛУХА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

у суботу, 1-го жовтня 1977 р., о год. 8-й ранку в Катедрі св. Миколая в Чикаго і

2-го жовтня 1977 р., о год. 12-й дня — СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА в церкві Царя Христа у Філадельфії, Па.

Про молитви в цей день просять —

ДРУЖИНА І ДІТИ

В Сороковий день СМЕРТІ

бл. п.

**ЯРОСЛАВИ з ОПАРІВСЬКИХ
БАНДЕРИ**

ЗА СПОКІЙ П ДУШІ БУДЕ ВІДПРАВЛЕНА

ПАНАХИДА

у вівторок, 4 жовтня 1977 р., год. 7:30 рано

в церкві св. ап. Петра і Павла

в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Проситися всіх Товаришів, що в рр. 1935/39 студували з Покійною на Львівській Політехніці, скласти свої пожертви, як дар любові на Платовий Дім в Нью-Йорку на руки колеги

Б. Чаплі, Pond Eddy, N.Y. 12770

(а не як було подано помилково Eldred, N.Y.)

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕШЕТАРСЬКИЙ КЛУБ
ТА
ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ
МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ НЬО-ЙОРК

влаштовують

ОСІННЮ ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ

ТА

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

ЗА ЧАШУ Д-РА ЯРОСЛАВА РОЖАНКОВСЬКОГО

в днях 1-го і 3-го жовтня 1977 року

на Оселі УНСоюзу СОЮЗІВКА

ПРОГРАМА ЗУСТРІЧІ:

Субота, 1-го жовтня:

- Реєстрація членів КЛК та ТУІА.
- Тенісові змагання за чашу д-ра Я. Рожанковського та за нагороду КЛК (реєстрація змагунів — год. 8-ма рано).
- Початок змагань год. 9-та рано.
- Коктейл — год. 6-та веч.
- Спільна вечеря — год. 7-ма веч.
- Містська програма — год. 8:30 веч.
- ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ, год. 9:30 веч.

Неділя, 2-го жовтня:

- Богослуження.
- Виставка ліноритів В. Баласа.
- Спільний обід.
- Закінчення тенісових змагань та роздача нагород.
- Розваги.

Зголошення до змагань чоловіків та сеньйорів, запрошених гостей та членів КЛК проситися висилати до 27-го вересня 1977 р. на адресу: J. D. Rubel, 211-05 29th Avenue, Bayside, N.Y. 11361.

Впов. членів КЛК, членів ТУІА та Гостей, просимо замовляти кімнати в Управі Союзівки, тел. (914) 626-5641.

ПОДЯКА

З Волі Всевишньої відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

АНАТОЛЬ ЛОБАЧЕВСЬКИЙ

Цією дорогою складаємо сердечну подяку всім нашим Приятелям і Знайомих, що допомогли нам гідно відправити його в Останню Дорогу.

Дякуємо Всесвітнім отцям: о. В. Базилевському й о. П. Фалькові за переведення похоронів і відправлення Панахиди та прощальні слова, зокрема о. В. Івашкові за участь в похороні в чині священника та його прощальне слово від Централі Українських Кооператив Америк. Рівнож дякуємо проф. В. Завігнечеві, проф. І. Паливоті та о. Ф. Шпаценкові за участь в спільні.

Особливо дякую ВШ. Паням: Валентині Іванові, Даді Франкен і Христі Певній, за те, що втручали мене в той болісний час і по черзі заохочували мене немічною маммо, даючи мені змогу полагатися справляючись з похороном.

Щиро дякуємо п. д-рові Я. Падохові та п-ні Е. Мілянці за цінні поради.

Дякуємо всім Приятелям і Знайомих за відправлення Панахиди за спокій душі Покійного, за жертвенні дати на церковні й громадські цілі, за квіти, особисті, телефонічні й листові вислови співчуття й розради в нашому невимовному горі.

Нехай Всевишній винагородить Вас всіх щедрим добром.

ЛЮБОВ — дружина
ОКСАНА — дочка

З невимовним жалем повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих, що у вівторок, 27-го вересня 1977 року упокоїлась в Бозі, на 84-му році життя, наша Найдорожча і Невідкалувана

МАМА, ТЕЩА І БАБУНЯ

бл. п.

ОЛЕНА ГУМЕННА

вдова по радничкові суду у Львові.

ПАРАСТАСІ ПАНАХИДИ будуть відправлені в середу, 28 і четвер, 29-го вересня 1977 р., о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Trzaska Funeral Home, при 6741 — 5th Avenue, Brooklyn, N.Y.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 30-го вересня, о год. 8:15 ранку, з цього ж заведення до української католицької церкви св. о. Миколая при 261 — 19th Street, Brooklyn, з згодою на Holy Cross Cemetery, 340 Ridge Rd., North Arlington, N.J.

Горем прибітні:

КОЛИ ЗАЧИНАЄТЬСЯ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

раїнська історія, а не політична публіцистика, якраз з властивою для науки об'єктивністю здобулась на оцінку покоління Бориса Мартоса його особистості, як тих, що в свій час зробили все, що могли в тих обставинах, коли творили Українську Державу, яка і донині є світлим ідеалом для українського народу. Державу, до джерел якої ще будуть прокладати доріжки мости майбутні відновлювачі української суверенності. Прийде час, коли і слід не залишиться від сучасного лихоліття нашої землі, коли в забуття кануть імена мокофських проконсулів українського роду, правителів поневоленої України, а ім'я Бориса Мартоса, еспанський предок якого по-в'язав своєю історією долю з долею соняшної України буде вписане поряд інших славних імен в реєстр батьків-засновників української держави.

Довгий день його життя вчорайшій погас на чужині. В праці, в турботах, в немочах тіла і в самотності старої людини. Йому судилося довше, багатше, ніж багатством з його ровесників, пережити гіркоту поразки боротьби його народу за свою державу. Але вечір його життя був такий освітлений теплом

НА КУБАНІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

винесли на ярні хворого з вагону, покляли під деревом і один з них обізвався до мене:

— Я тут з батюшкою побуду, а ви йдіть на базар, шукайте своїх станичників.

Знайшла на базарі своїх людей і от, бачите, дякуючи Богові, та скрізь добрим людям, моя тяжка подорож закінчилась добре.

Минав час і батько почував себе все краще й краще. Лікар, спасибі йому, призначав відвідувати хворого.

О. Федір у Церкві розповів, як матушка, з Божою допомогою, вирвала від смерті о. Тимофія, перепоїв, що сказав лікар... Стала наша станичка йти до нашої хати, як на прощу.

Спасибі їм, вони помагають їм харчами відгодовувати хворого, й морально, особливо жінки, приходили провідувати, підбадьорували, казали, що моляться за його здоров'я.

І так, після довгої відсутності, батько вперше пішов на мільярд до церкви в день храмового празнику Св. Покрови.

Так і цим разом, хоч і з труднощами, вдалося батька врятувати. Так, і перший раз із допомогою „добрих самаритян“.

Згадуючи тепер Кубань, мені нестерпно шкода цих наших людей, які перейшли такий же тернистий шлях, як і ми в Україні. Багато з них було розстріляно владою за партизанщину, багатьох розкуркулили й вислали на північ, а багато померло від голоду.

Після Другої світової війни ще одна трагедія спіткала козаків та їхні родини: в „сумної пам'яті“ Леніні (Австрія) чимало з них англійська військова влада підступом видала советам на муки та смерть. А деякі з них попросилися з життям там же на місці: хто заподіяв собі смерть, кинувшись під колеса вагонів, хто загинув від кулі ретельного англійського вояка, а були такі, які знайшли вічний спокій у хвилях бурхливої гірської річки.

HNIZDOVSKY

WOODCUTS. 1944 - 1975

A Catalogue Raisonné by ABE M. TAMIR, Jr. with a foreword by PETER A. WICK and an autobiographical essay by JACQUES HNIZDOVSKY. Price: \$25.00 hard bound. Postage and handling one dollar. New Jersey residents add 5% sales tax.

SVOBODA BOOKSTORE

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

Тел.: (201) 246-0549 (Office & residence) або (201) 469-6288

SOUTH BOUND BROOK MONUMENT CO. Власник Ю. Безсонів

- Авторизовані репрезентанти, виконавці графічних робіт пам'ятника Тарасові Шевченку в Вашингтоні.
- Приймаємо замовлення й ставимо гранітні й мармурові пам'ятники, мавзолеї, статуї, різьбючі й бронзові, огорожі й лави на всіх цвинтарях.

Office and Residence:

Box 445 A, Cedar Grove Rd., Somerset, N.J. 08873 (напрямок „Українського Села“, у віддалі 3-ох хвилин від Церкви-Пам'ятника).
Mailing Address:
127 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880
P.O. Box 316, So. Bound Brook, N.J. 08880

УКРАЇНСЬКО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

шіяції, Андрія Стецькова. Головою Ради обрано адв. Ю. Степаненка. Після цього Рада обрали таких членів управи: Віктор Боровський — голова, Володимир Базарко — заступник голови, Зенон Фурович — кореспондентський та Іван Шандор — рекордний секретарі та Денис Груник — касир.

Після виборів відбулася дискусія над важливішими завданнями новоствореної організації. З особливим увагою присутні віднеслися до правової опіки над дисидентами, зокрема українцями, й до питання залишення спадщини без завішання останньої волі, або, якщо спадкодавець легкодушний, чи з браку інформації, записує майно прямо особам в Союзному Союзі. Прикладом стверджено, що в такому випадку ледве 5 чи 10 відсотків вартості майна доходить до рук спадкоємців. Схвалено використати для цієї справи окрему комісію, яка б дбати, щоб наша громада не розтрачувала свого майна, здобутого часто важкою працею за життя. Завважили в цій важливій справі й приклади із правничої спадщини поділи адвокати Віктор Рудь, Адриан Слизовський, Нестор Олесницький, Ярослав Палох, Мирослав Смород-

ський і ін. В справі допомоги переслідуванню в Україні інтереси інформації подав Андрій Федінський, який брав участь у Београдській конференції. Вчорайшнього дня конференції відбувся бенкет, в часі якого промовляли федеральний суддя Іван Манос та адв. Ярослав Палох. Суддя Манос, з походження грек, з подиву гідним відданям говорив про великі дні старої Греції й згодом 400-літню неволю, знаходячи аналогію з історією України, державного відродження якої він певний. Він же говорив про почесне звання судді й адвоката та бажав успіху новоствореній українській адвокатській організації. Він же склав прилюдно подяку проф. Тарасові Шмагалі за допомогу в його судейській номінації. Другий промовець, д-р Ярослав Палох навізав до минулого української адвокатури в Україні й історичної місці при відродженні нації та її оборони в часі окупації й акцент на важливі потреби туземної нашої громади, включно до перейняття її проводу, що адвокати можуть найкраще виконати, зокрема молоді правники, яких на конференції було дев'ятьдесят відсотків, в чім і лежить головна її вага.

ПРЕДСТАВНИКИ ВСІЄ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Бориса Мартоса поховано поблизу могили президента УНР Андрія Лівницького. Біля своєї могили Покійного попросили: о. протопресвітер А. Селеня від УПЦ в ЗСА, д-р Степан Ворох від Президії Секретаріату СКВУ та представник білорусів, делегация яких зі своїм прапором взяла участь в похоронах.

Після похоронних обрядів відбулася тризна, якою проводив д-р Степан Ворох. Під час тризни Покійного попросили: заступник голови Виконавчого Органу УНР ред. В. Біля (його слово надруковане на 2-ій сторінці в цьому числі), Кость Степовий від Т-ва Прихильників УНР, який відчитав загані вже телеграми від президента УНР Миколи Лівницького та голови Виконавчого Органу УНР д-ра Леонтія Григорія Ткаченко від УНДС, Владика Митрополита Мстислава згадував молоді роки св. п. проф. Б. Мартоса, проф. М. Кучер прощав від Головної Управи Т-ва Прихильників УНР, а даліше попросили Покій-

ного: проф. І. Замша від УВАН, проф. д-р Петро Стерчо від Головної Ради НТШ та від абсолювентів Високої Економічної Школи, інж. Микола Тарасюк від УТГП, Іван Олексин від УККА, УРСОУ, проф. Іван Паливода від себе і товаришів Покійного з молодих літ, о. Василь Івачук від Централі Українських Кооператив. На руки о. проф. Ю. Шумовського наспіло багато співчутливих телеграм від українців та їх установ в усьому світі. На закінчення д-р Степан Ворох склав подяку багатьом — лікарям, громадянам і паням, називаючи всіх поіменно, які опікувалися св. Т. Борисом Мартосом в останніх місяцях і тижнях його туземного життя.

МАКСИМ БЕРЕЗОВСЬКИЙ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

були компоновані в стилі інструментальних концертів. Пісні до св. Літургії та інші пісні до релігійно-церковних текстів доповнюють його творчість, яка не мала коли розвинути, бо життя його було коротке і не дуже сприятливе для творчості. Але ці твори, які залишив він, несуть тавро не абиякого таланту. Сила почуття разом з простотою, повна погодженість музики зі словом, загальна творча оригінальність та висока композиторська техніка — це прикмети, що відзначають творчість М. Бере-

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УВСоюзу!

Федеральна Кредитова Кооператива „САМОПОМІЧ“ в НЬО-ЙОРКУ

повідомляє:

- Гіпотечні позички (мортгеджі) на одно до чотири родини доми: — сплати розкладом на 20 до 25 літ; — 12 літ на інші будинки.
- Користайтесь з наших догідних умовин.
- Набувайте власні доми, замість платити високі чинші.
- Також позички на будову і уліпшення домів — на догідні сплати.
- По ближчі інформації телефонуйте в години урядування: 10-3:00 кожного дня (крім неділі і понеділка), в п'ятницю, також 5-8 веч.

Тел.: (212) 473-7310

Леонід Плющ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ський адвокат, який представляв заходи колишнього генерального прокурора ЗСА, Ремзі Кларка, в об'єкті М. Руденка і О. Тихого. Цей адвокат доручив членам комісії апеляції Кларка та його листи до родин Руденка і Тихого. Члени Комісії сказали, що кожний член Американської делегації до Београду буде інформований про заходи Кларка. Присутні під

детально розповіла про працю Комітету. В зустрічі також брали участь д-р Марина Войханська та пані Людмила Торн. Д-р Войханська розповіла про психіатричне переслідування в СРСР та звітувала про Світовий Конгрес Психіатрів, який недавно відбувся в Голландію.

Після зустрічі в конгресі, Л. Плющ та М. Войханська мали інтерв'ю з газетами „Вашингтон Пост“ та „Балтимор Сан“.

В неділю, 2 жовтня о го-

Український Народний Союз

проголошує

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

В СОЮЗОВИХ ОКРУГАХ АМЕРИКИ І КАНАДИ

для зачаткування

ОСІНЬОЇ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ 1977 РОКУ

ОСІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ, ЯКА ПОЧИНАЄТЬСЯ У ВЕРЕСНІ І ТРИВАТИМЕ ДО КІНЦЯ ГРУДНЯ 1977 РОКУ, БУДЕ ПРОХОДИТИ ПІД КЛИЧЕМ:

1. ПРИДВАТИ ДО КІНЦЯ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНОГО РОКУ 3.000 ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ \$5,000,000.00.
2. ПОДВАТИ, щоб у цьому році усі Відділи, а тим самим і Округи виконали свої річні квоти, призначені їм Головною Канцелярією Союзу.
3. ПОДВАТИ, щоб у передконтвенційному році ВСІ ВІДДІЛОВІ УРАДОВЦІ та члени ГОЛОВНОГО УРЯДУ, а також КАНДИДАТИ НА ДЕЛЕГАТІВ 29 Конвенції включилися в організаційну кампанію.

ПЛАН ОРГАНІЗАЦІЙНИХ НАРАД

І СЕКРЕТАРСЬКИХ КУРСІВ В ОКРУГАХ:

Дата нарад	Місцевість і місце нарад	Передбачені промовці
П'ЯТНИЦЯ 30 вересня	МОНТРЕАЛ Платова Домініка 3335 Дандуранд Аве. Початок год. 7:00 веч.	сен. Павло Юзак Текля Мороз
СУБОТА 1 жовтня	ДЕТРОЙТ Український Народний Дім 4655 Мартин вул. Початок год. 7:00 веч.	Ульяна Дячук Евген Релета Богдан Дейчаківський обласний організатор
СУБОТА 1 жовтня	БОСТОН Зал УКЦеркви 146 Форест Гіллс вул. Джамейка Плейнс, Масс. Початок год. 6:00 веч. (Секретарський Курс)	Степан Гавриш Анна Чопик
НЕДІЛЯ 2 жовтня	ЧІКАГО Зал Союзового Дому Н. Вестерн Аве. Початок год. 2:30 п. пол.	Іван Фліс Мирон Куропас Анатолій Дорошенко Богдан Дейчаківський обласний організатор
СУБОТА 8 жовтня	ДЖЕРЗІ СІТІ Головна Канцелярія УНСоюзу 30 Монтемері вулиця Початок год. 7:00 веч. (після нарад буде висвітлений фільм „Писанка“).	Володимир Сохан
СУБОТА 8 жовтня	ВІЛКС БЕРІ Зал Української Кат. Церкви св. Петра і Павла 631 Н. Рівер вул. Початок год. 6 веч.	Марія Душник
НЕДІЛЯ 9 жовтня	СІРАКЮЗІ-ЮТИКА Український Народний Дім 1317 Вест Фаст вул. Сіракузи, Н. Й. Початок год. 1 по пол.	Володимир Сохан Василь Оріховський обласний організатор
НЕДІЛЯ 9 жовтня	БАЛТИМОР Зал „Самопоміч“ 239 Савт Бродвей Початок год. 3:00 по пол.	Марія Душник Евген Іванчик
НЕДІЛЯ 9 жовтня	ШАМОКІН (Твердого вугілля) Зал Українського Клубу св. Михаїла Рут 122 Фраквилл, Па. Початок год. 2:00 по пол.	Степан Гавриш
НЕДІЛЯ 16 жовтня	НЬО ГЕЙВЕН Зал Українського Народного Дому 961 Ветерсфілд Евеню Гартфорд, Конн. Початок год. 2:30 по пол.	Йосип Лисогір
НЕДІЛЯ 16 жовтня	ПАССЕЙК Зал Української Централі 240 Говп Евеня Пассейк, Н. Дж. Початок год. 1:00 по пол.	Марія Душник
НЕДІЛЯ 16 жовтня	ВУНСАКЕТ Зал Української Православної Церкви св. Михаїла 74 Гарріс Евеню Початок год. 1:00 по пол.	Степан Гавриш

ТАРЗАН, Ч. 17827. Боротьба!

Удар Тарзанового ножа, з уваги на тверду шкуру крокодила, не вбиває плазуна...

Мушу добратися до його черева... Але крокодил-Гімля за-

стосує ряд заходів, щоб позбутися цього чоловіка з джунглів...

REAL ESTATE

COUNTRY PROPERTY від 1/4-4 акрів, при county road, від на гори, 4 милі від Укр. Робітничого Союзу в Глен Спей, Н. Й. Також гавні модерні доми на провінції. Тел.: (914) 557-8239 або (914) 557-6046 B. FRAZIER Yulan, N.Y. 12792

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ БУДИНОК, ВІЗНЕС, ЗЕМЛЮ? звертайтеся до УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ GEMINI REAL ESTATE CO. 98 — Second Avenue New York, N.Y. Tel.: 477-8400

КЕРГОНКСОН, Н. Й. 4-кімн. дім, на цілий рік, умовляний, 1 акр. \$16,900.

6-кімн. дім, нові килими і влаштування, опріаання — baseboard, потік. \$21,500.

Пішком на Союзівку! 3 спальні, рання, коминок, катедж, басейн. \$38,000.

Дім будований на замовлення. 6 кімн., викинений підвал, гараж, коминок. Крок до міста. Чудов. дім. \$47,500.

KATES REALTY Kerhonskon, N.Y. (914) 626-4141 (212) 726-8288, eve.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами

в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА

ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y.

ORegon 4-2568

Richard H. Burnadz

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

McNERNEY BURNADZ

FUNERAL HOME

371 Lakeview Avenue

CLIFTON, N.J.

Phone (201) 772-1880

R. H. Burnadz

J. J. McNeerney

Funeral Directors

Chapels available through

out the Metropolitan Area.

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE

3535 East Tremont Avenue

BRONX, N.Y. 10465

Tel.: 883-2475

191 Avenue "A"

NEW YORK, N.Y. 10009

Tel.: 674-3680

Директор ЛОСИФ

СЕНКОВСЬКИЙ

Займається влаштуванням по-

хоронів в каліфорнії, поло-

женнях в кожній районі

міста. Похорони по міні-

мальним цінам.